

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ЮНГІАНСЬКА КАЗКОТЕРАПІЯ В РОБОТІ ПЕДАГОГА,
ВИХОВАТЕЛЯ ТА ПСИХОЛОГА»**
*для вчителів початкових класів, вихователів груп продовженого дня,
вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів,
соціальних педагогів*

Біла Церква – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 № 567, Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457), та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма також враховує основні положення Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688), Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: професійний розвиток учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів, соціальних педагогів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів необхідних для використання юнгіанської казкотерапії в роботі; формування відповідних компетентностей педагогічних працівників щодо створення занять з елементами казкотерапії.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів, соціальних педагогів
- щодо історії виникнення казки та основних принципів розроблення терапевтичної казки;
- поглибити й розширити знання педагогів з теорії і практики створення терапевтичної казки під час роботи з дорослими;
- удосконалити вміння учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів, соціальних педагогів стосовно використання казкотерапії як методу взаємодії з батьками;
- поглибити й розширити знання учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів, соціальних педагогів стосовно методичних механізмів розроблення заняття з елементами.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- знання цілей та способів використання казкотерапії в освітньому процесі та під час роботи з батьками;

- розуміння особливостей створення терапевтичної казки учителями початкових класів, вихователями груп подовженого дня, вихователями закладів дошкільної освіти, практичними психологами та соціальними педагогами;
- знання основних методів, прийомів та технік використання юнгіанської терапевтичної казки в освітньому процесі;
- знання принципів індивідуального підходу до кожної дитини;
- розуміння переваг ефективності використання терапевтичної казки з учасниками освітнього процесу.

Уміння:

- планувати та організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних документів;
- організовувати освітній процес з використанням юнгіанської казкотерапії;
- скорегувати поведінку дитини або її особистісні риси характеру засобами казкотерапії;
- сприяти розвитку емоційного інтелекту в учнів початкових класів, допомагати їм навчатися самоконтролю, співпереживанню та соціальній взаємодії;
- ефективно використовувати терапевтичну казку в освітньому процесі.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей, патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, полікультурність).

<i>Розробники програми</i>	<i>Дишлева Ірина Миколаївна</i> , доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»; <i>Горбунова Яна Михайлівна</i> , магістр психології, викладач Київського Юнгіанського інституту
<i>Найменування програми</i>	Освітня програма підвищення кваліфікації «Юнгіанська казкотерапія в роботі педагога, вихователя та психолога» вчителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, психологів, соціальних педагогів
<i>Мета програми</i>	Професійний розвиток учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, вихователів закладів дошкільної освіти, практичних психологів, соціальних педагогів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів необхідних для використання юнгіанської казкотерапії в роботі; формування відповідних компетентностей педагогічних працівників щодо створення занять з елементами казкотерапії.
<i>Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника</i>	Вчителі початкових класів, вихователі груп подовженого дня, вихователі закладів дошкільної освіти, практичні психологи, соціальні педагоги

Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	30 год / 1 ЄКТС (26 аудиторних годин, 4 години – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Професійні компетентності: A1 Мовно-комунікативна (A1.1, A1.4.K1); A2 Предметно-методична (A2.1, A2.1.32, A2.1.Y1, A2.1.K1, A2.1B1, A2.1B2, A2.2, A2.3, A2.3.B1, A2.4Y1, A2.5, A2.4.34, A2.4.Y5); A3 Інформаційно-цифрова (A3.1); B1 Психологічна (B1.1, B.1.3); B2 Емоційно-етична (B2.1, B2.1Y2, B2.1.B1, B2.1K1); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1); B1 Інклюзивна (B1.1); B2 Здоров'язбережувальна (B2.1); Г1 Прогностична (Г1.1); Г2 Організаційна (Г2.1); Г3 Оцінювально-аналітична (Г3.1) Д1 Здатність до навчання впродовж життя (Д1.1)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	В с ь о г о г о д и н	Аудиторні			Са мо сті йн а ро бо та
			Л е к ц і ї	С е мі на р и	П р а к т и ч н і	
Модуль І.		4	4	—	—	—
1.1.	Вступ до теми «Юнгіанська казкотерапія в роботі педагога, вихователя та психолога»	4	4	—	—	—

1.2.	Професійний стандарт учителя як механізм для формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності	2	2	—	—	—
Модуль II.		20	4	—	16	4
2.1.	Класифікація казок та можливості їх використання в роботі педагогів	2	2	—	—	—
2.2.	Основні принципи розроблення терапевтичної казки	4	2	—	2	—
2.3.	Використання казкотерапії як методу взаємодії з батьками	4	2	—	2	1
2.4.	Ефективність використання терапевтичної казки під час роботи з дорослими	4	2	—	2	—
2.5.	Методичні механізми розроблення заняття з елементами казкотерапії	4	2	—	2	1
2.6.	Методи арт-терапії у подоланні наслідків травматичного стресу	2			2	
Модуль III.		2	—	—	2	
3.1.	<i>Тематична дискусія «Юнгіанська казкотерапія в роботі педагога, вихователя, практичного психолога та соціального педагога»</i>	2	—	—	2	

Модуль I.

1.1. Професійний стандарт педагога як механізм для формування навичок самооцінювання педагогічної майстерності

Основні зміни в новому Професійному стандарті вчителя: що варто знати педагогам. Ознайомлення з основними положеннями професійного стандарту. Кодифікація Професійного стандарту. Трудові функції. Формування в педагогів навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей. Самооцінювання вчителем власної професійної діяльності; планування та визначення траєкторії професійного розвитку вчителя; планування його підвищення кваліфікації. Планування та визначення траєкторії професійного розвитку вчителя. Планування підвищення кваліфікації вчителя. Особливості визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам. Приклади щорічного комплексного самооцінювання (за всіма компетентностями, визначеними Професійним стандартом) періодичне самооцінювання володіння певними компетентностями для виявлення відповідних напрямів професійного розвитку.

Модуль II.

2.1. Класифікація казок та можливості їх використання в роботі педагогів

Класифікація казок. Діагностичні, коригувальні, психотерапевтичні та медитативні. Визначення характерних ознак казок кожної групи. Сфери їхнього застосування. Можливості використання казок в роботі з дітьми. Адаптація казок для використання в роботі педагогів.

2.2. Основні принципи розроблення терапевтичної казки

Правила розроблення терапевтичної казки. Алгоритм терапевтичної казки. Особливості кожної складової терапевтичної казки. Варіанти написання терапевтичної казки.

2.3. Використання казкотерапії як методу взаємодії з батьками

Казкотерапія як спосіб взаємодії з батьками. Казкотерапія як діагностика дитячо-батьківських стосунків. Казкотерапія як спосіб психоедукації батьків.

2.4. Ефективність використання терапевтичної казки під час роботи з дорослими

Казкотерапія як спосіб протидії вигорання. Казкотерапія як джерело ресурсу. Казкотерапія як ефективний інструмент самодопомоги в станах стресу для дорослих.

2.5. Методичні механізми розроблення заняття з елементами казкотерапії

Ідеї для використання казки в роботі з учнями. Задачі та завдання казкотерапії протягом занять. Методичні механізми розроблення заняття.

2.6. Методи арт-терапії у подоланні наслідків травматичного стресу

Поняття арт-терапії. Ознайомлення з методами арт-терапії, які сприяють подоланню наслідків травматичного стресу у дітей і дорослих. Основні методи арт-терапії. Роль арт-терапії у роботі з травмою. Арт-терапевтичні вправи для подолання наслідків стресу.

Теми для самостійної роботи

1. Ознаки небезпечних психологічних станів учнів при роботі з казкою.
2. Організаційні аспекти використання додаткових технік роботи з казкою в освітній діяльності.
3. Створення індивідуальної терапевтичної казки для пошуку особистих ресурсних станів.

Список використаних джерел

1. Бурчик О. В. Групова казкотерапія в особистісно орієнтованому вихованні дітей // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2005. Вип. 25. С. 203–205.
2. Василевська О. І. Психічне здоров'я особистості та його підтримка засобами казкотерапії // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2017. Вип. 1 (2). С. 29–34.
3. Майбородюк Н. Д. Казкотерапія у розвитку ціннісно-сислової свідомості учнів початкової школи // Педагогіка вищої та середньої школи. 2010. Вип. 28. С. 136–141
4. Музичук О. О. Казка як засіб розвитку особистісних цінностей молодших школярів // Проблеми сучасної психології. 2012. № 17. С. 317–326.
5. Про виховання дітей та дорослих казкою: Казкотерапія...або як можна казку використовувати у виховних цілях : методичні рекомендації по казкотерапії / сост. І. В. Отверченко. — Миколаїв : ОБЮ, 2015. — 34 с.
6. Формування життєтворчих компетентностей дітей і дорослих засобами казкотерапії // Шкільна бібліотека. 2011. № 1. С. 7–9.
7. Шик Л. А. Казкотерапія в роботі з дошкільниками. Харків : Основа, 2012. 240 с.